

Nazwa projektu Projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.”	Data sporządzenia 2025-07-31
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Źródło Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Aleksandra Gajewska – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Nr w wykazie prac ID136
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Michał Guć, Zastępca Dyrektora Departamentu Demografii tel. 538 11 74 90, michal.guc@mrpips.gov.pl Maria Kondej-Gąsecka, Koordynator Zespołu ds. Prawno-Legislacyjnych, Departament Demografii tel. 538 117 493, maria.kondej-gasecka@mrpips.gov.pl	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zapewnienie przez gminy dostępu do usług wykwalifikowanego asystenta rodziny jest szczególnie ważne z uwagi na realizację celów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829). Kobiety w ciąży i ich rodziny, a także opiekunowie dzieci z ciężkimi i nieodwracalnymi upośledzeniami lub nieuleczalnymi chorobami zagrażającymi życiu muszą mieć możliwość skorzystania ze wsparcia niezwłocznie po pojawieniu się takiej potrzeby. Rodzina, w ramach współpracy z asystentem rodziny, może skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Asystent rodziny jest ważnym ogniwem w ofercie usług kierowanych do rodzin wychowujących dzieci, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Asystenta rodziny zatrudnia gmina lub podmiot, któremu zlecono zadania związane ze wsparciem na rzecz rodzin. Pracuje on bezpośrednio w środowisku, a jego zadania koncentrują się na profilaktyce i udzielaniu wsparcia rodzinom w różnego typu sytuacjach kryzysowych. Asystent rodziny to szczególnie istotny element systemu wspierania rodziny, bowiem zapobiega on niejednokrotnie oddzieleniu dziecka od rodziny i przyczynia się do reintegracji rodziny. Zadania asystenta rodziny szczegółowo definiuje art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz.49).

W Polsce na koniec 2023 r. działało 3 748 asystentów rodziny, z tego 3 222 (tj. 86%) asystentów rodziny było zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy oraz 526 (tj. 14%) asystentów rodziny zatrudnionych było na podstawie umów o świadczenie usług. Ogółem w 2023 r. w ramach realizacji ustawy z usług asystentów rodziny skorzystało 39 190 rodzin, w tym 11098 rodzin (tj. 28%) zobowiązanych zostało do współpracy z asystentem rodziny przez sąd. Przeciętnie 1 asystent rodziny pracuje z 12 rodzinami.

Prowadzone przez MRPiPS analizy sprawozdań rzeczowo-finansowych składanych przez jednostki samorządu terytorialnego pokazują, iż w zakresie pracy z rodziną w kryzysie nadal występują niezaspokojone potrzeby. Od 2020 roku, rośnie liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej (2020: 72063 dzieci; 2021: 72941 dzieci; 2022: 73400 dzieci; 2023: 75903 dzieci; 2024: 77930 dzieci). Sytuacja ta jest między innymi skutkiem niewystarczającej profilaktyki. Brak jest możliwości oszacowania liczby rodzin, które potrzebują wsparcia asystenta, natomiast analiza sytuacji (case-studies) w poszczególnych przypadkach, wskazuje, że część dzieci trafia do pieczy nie z powodu zagrożenia zdrowia lub życia, ale z powodu niewydolności wychowawczej rodziców, która mogłaby być skorygowana w przypadku wprowadzenia asystenta rodziny. Program Asystent Rodziny, odciażając ośrodki pomocy społecznej z części kosztów, stanowi zachętę dla samorządów do zatrudniania asystentów. Mimo tego nadal w 190 gminach takie stanowisko nie zostało utworzone. Równolegle do wdrażania programu MRPiPS pracuje więc nad nowelizacją przepisów, które doprowadzą do likwidacji tej luki oraz wzmocnią oddziaływanie asystentów rodziny na poziomie lokalnym.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projektowanej uchwale Rady Ministrów wprowadzany jest program wsparcia gminy w finansowaniu budowy potencjału kadrowego do zabezpieczenia mieszkańcom gmin potrzeby z zakresu podaży usług asystenta rodziny, w tym realizacji zadań wskazanych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, polegających na wspieraniu rodziny wychowującej dzieci, w tym także kobiet w ciąży, w sprawowaniu właściwej opieki nad dzieckiem. W przypadku kobiety w ciąży - koordynowanie wsparcia w uzyskaniu pomocy w trakcie ciąży i porodu.

Najważniejszym z perspektywy polityki Państwa efektem programu jest wzrost z roku na rok liczby gmin, zatrudniających asystentów i liczby asystentów. Utrzymanie tego trendu jest niezbędne, zaś zwiększenie efektywności ich pracy stanowi warunek konieczny dla rozwiązania kryzysu, jaki przechodzi obecnie system pieczy zastępczej, w którym brakuje obecnie 1900 miejsc, niezbędnych dla umieszczenia dzieci, w stosunku do których sądy wydały

postanowienia o skierowaniu do pieczy zastępczej. Analiza sytuacji w gminach wskazuje, że obok narzędzia wspierającego gminy, jakim jest program, niezbędne jest również tworzenie innych zachęt oraz obowiązków, które w synergii doprowadzą do rozwiązania kryzysu. Rozwiązania te zostały przewidziane w nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która została przygotowana w resorcie rodziny.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy ds. rodziny	1		Obsługa Programu i zadania w zakresie sprawozdawczości: 1. Podział kwoty zaplanowanej na dofinansowanie dodatków oraz dofinansowanie kosztów zatrudnienia asystentów rodziny dla gmin w ramach środków Funduszu Pracy, w oparciu o zapotrzebowania przekazane przez wojewodę. 2. Wskazanie wojewodzie kwoty, w ramach dokonanego podziału środków, o którą może wnioskować w ramach Programu, na każdy z okresów rozliczeniowych. 3. Przekazanie środków Funduszu Pracy w ramach programu wojewodom. 4. Analiza Wojewódzkich sprawozdań z realizacji Programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.”. 5. Sporządzenie sprawozdania zbiorczego. 6. Ocena realizacji zadań finansowanych z Programu na podstawie sprawozdań wojewódzkich 7. Monitorowanie realizacji zadania wynikającego z Programu.
Wojewodowie	16		Obsługa Programu i zadania w zakresie sprawozdawczości: 1. Przekazanie do

			urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny scalonych zestawień z gmin. 2. Udzielanie informacji o zasadach Programu, a także interpretacja postanowień Programu. 3. Przygotowanie dokumentacji dla gmin. 4. Zawieranie umów z gminami. 5. Występowanie do ministra właściwego do spraw rodziny z wnioskami o środki Funduszu Pracy. 6. Przekazywanie środków gminom w ramach Programu. 7. Analiza prawidłowości przekazanych przez gminy, będące beneficjentem Programu sprawozdań z realizacji Programu. 8. Rozliczenie środków Funduszu Pracy. 9. Przekazanie do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny sprawozdania wojewódzkiego z realizacji Programu.
Samorząd gminy	2 479	Baza Jednostek Samorządu Terytorialnego Baza JST–<i>Ministerstwo</i> <i>Spraw Wewnętrznych i Administracji –</i> <i>Portal Gov.pl (www.gov.pl)</i>	• Realizacja Programu i zadania w zakresie sprawozdawczości • Zwiększenie dochodu gmin w zakresie pokrycia części wydatków związanych z kosztami funkcjonowania asystenta rodziny jako formy wsparcia rodziny. • Podniesienie konkurencyjności gminy w zakresie zwiększenia liczby mieszkańców gminy.
Asystenci rodziny	3748	Dane własne	Zwiększenie liczby asystentów rodziny – przez podniesienie konkurencyjności

			zatrudnienia w tym charakterze.
Rodziny objęte pomocą	39190	Dane własne	• Podniesienie jakości świadczonych usług. • Zwiększenie liczby rodzin objętych pomocą. • Podniesienie jakości życia mieszkańców gminy.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt uchwały nie będzie podlegał konsultacjom społecznym, opiniowaniu, ani uzgodnieniom międzyresortowym.

Projekt uchwały nie zostanie przesłany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ponieważ stanowi on powtórzenie efektywnie zrealizowanego rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej w 2024 r., realizując zapowiedzi składane w trakcie procedowania projektu ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw.

Projekt uchwały zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	<i>Łącznie (0-10)</i>
Dochody ogółem	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FUS	18,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18,1
Inne Fundusze (FS, FP, FGSP)	1,49	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,49
PIT (udział Budżetu Państwa)	0,91	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,91
PIT (udział JST)	5,16	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,16
Wydatki ogółem	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Pracy	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	70	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	70
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne Fundusze (FS, FP, FGSP)	68,51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	68,51

Źródła finansowania	Źródłem finansowania Programu są środki Funduszu Pracy ujęte w planie finansowym Funduszu Pracy na 2025 r.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń	Z uwagi na analogiczne udzielanie wsparcia w roku 2024 r. zakłada się, że z całościowej kwoty przeznaczonej na finansowanie Programu, tj. 70 mln z Funduszu Pracy, na dofinansowanie dodatków do wynagrodzeń będzie przeznaczona część stanowiąca ok. 10 % (w 2024 wydatkowano ok. 5 890 000,00 zł., co stanowiło 8,7%) natomiast na dofinansowanie kosztów zatrudnienia – część

założeń		stanowiąca ok. 90 % (w 2024 r. wydatkowano ok. 61 937 900,00 zł, co stanowiło 91,3%).						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	Asystenci rodziny	44,43						44,43
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Dofinansowanie zadań własnych gminy w zakresie realizacji zadań przez asystenta rodziny przyczyni się do zwiększenia dostępności asystentów rodziny dla obywateli i rodzin z dziećmi mających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowana uchwała nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Projektowana regulacja nie będzie miała bezpośredniego wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych, niemniej jednak z usług realizowanych przez asystentów rodziny mogą korzystać również osoby niepełnosprawne i starsze. Projektowana uchwała nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy				

Komentarz:
Procedura aplikacyjna w porównaniu do lat poprzednich została uproszczona. Zrezygnowano z obowiązku przesyłania przez gminy do właściwego miejscowo urzędu wojewódzkiego oświadczenia o przyjęciu lub nieprzyjęciu środków Funduszu Pracy w ciągu 5 dni od dnia ukazania się ogłoszenia listy dofinansowania. Obowiązki związane z wnioskowaniem oraz ze sprawozdawczością są minimalne, w związku z powyższym nie zostały ujęte w obliczeniach.

9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowana uchwała pośrednio będzie wpływała na rynek pracy przez ewentualne utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla asystentów rodziny, szczególnie w gminach, które nie posiadały dotychczas asystentów rodziny. Przy czym Program nie uzależnia uzyskania dofinansowania od utworzenia lub zwiększenia liczby stanowisk pracy – asystentów rodziny, ale w pewnym stopniu uzależnia przyznanie dodatku do wynagrodzenia od trwałości zatrudnienia – warunkiem uzyskania dodatku za przepracowane miesiące jest pozostawanie w zatrudnieniu w dniu składania zapotrzebowania.	

W odniesieniu do oczekiwanych efektów programu jakim jest zwiększenie liczby asystentów rodziny, dane z poprzednich lat potwierdzają występowanie trendu, jakim jest wzrost liczby osób zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny w skali kraju. W roku 2024 r. liczba zatrudnionych asystentów rodziny wynosiła 3862, podczas gdy rok wcześniej była to liczba 3283.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☒ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	---	---

Omówienie wpływu	Nie wpływa na pozostałe obszary.
------------------	----------------------------------

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Uchwała wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Mierzalnego wskaźnik - liczba zatrudnionych przez gminy asystentów rodziny weryfikowana na podstawie składanych przez gminy corocznych sprawozdań.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak